BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 10 februari 1993

betreffende een Italiaans besluit inzake de verlening van steun via de AIMA voor de particuliere opslag van hazelnoten

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(93/255/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 1035/72 van de Raad van 18 mei 1972 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit (1), laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 1754/92 (2), en met name op artikel 31,

Na overeenkomstig de bepalingen van artikel 93 van het Verdrag de belanghebbenden te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken (3) en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

I

1. De Permanente Vertegenwoordiging van Italië bij de Europese Gemeenschappen heeft de Commissie bij brief van 10 april 1991, geregistreerd op 29 april 1991, overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag mededeling gedaan van een nationaal programma van de AIMA inzake steunverlening voor de particuliere opslag van hazelnoten.

2. De maatregel voorziet in de toekenning van 16 000 lire per kwintaal en per maand voor de opslag van in totaal 200 000 kwintaal hazelnoten.

De Italiaanse Regering heeft als reden voor deze maatregel de moeilijke situatie op de markt voor hazelnoten opgegeven.

II

1. Bij brief nr. SG(91) D/12522 van 3 juli 1991 aan de Italiaanse Regering heeft de Commissie medegedeeld dat zij besloten had ten aanzien van deze steun de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden.

2. De Commissie heeft de Italiaanse autoriteiten daarbij laten weten dat zij van oordeel was dat de steunmaatregel een vorm van steun voor de bedrijfsvoering is die strijdig is met de opvatting die de Commissie bij de toepassing van de artikelen 92, 93 en 94 van het Verdrag steeds heeft gehuldigd; een dergelijke maatregel heeft als rechtstreeks gevolg dat de kostprijs kunstmatig wordt verlaagd en dat de produktievoorwaarden voor en de afzetmogelijkheden van de betrokken producenten worden verbeterd ten opzichte van die van andere producenten in de andere Lid-Staten die geen vergelijkbare steun ontvangen.

Bijgevolg vervalst deze steun de concurrentie en beïnvloedt hij het handelsverkeer tussen de Lid-Staten in ongunstige zin, waardoor hij voldoet aan de critieria van artikel 92, lid 1, van het Verdrag, terwijl hij niet in aanmerking komt voor de in de leden 2 en 3 van dat artikel bedoelde afwijkingen.

Voorts is de maatregel een overtreding van Verordening (EEG) nr. 1035/72, Verordening (EEG) nr. 789/89 van de Raad (4) en Verordening (EEG) nr. 790/89 van de Raad (5), laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 832/92 (6).

Er moet namelijk van worden uitgegaan dat deze voorschriften een volledig en afgerond geheel vormen, dat de Lid-Staten geen ruimte laat aanvullende maatregelen te nemen.

3. De Commissie heeft de Italiaanse Regering in het kader van deze procedure aangemaand haar opmerkingen mede te delen.

De Commissie heeft ook de andere Lid-Staten en de overige belanghebbenden uitgenodigd hun opmerkingen mede te delen.

III

Bij telexbericht van 1 augustus 1991 heeft de Italiaanse Regering geantwoord op de brief van de Commissie van 3 juli 1991. Zij heeft daarbij de volgende opmerkingen gemaakt:

1. Volgens de Italiaanse autoriteiten draagt de maatregel bij tot de ontwikkeling van de betrokken sector, die al enkele jaren met economische moeilijkheden te kampen heeft.

   Het ligt in de bedoeling met deze maatregel acties op gang te brengen voor een betere dienstverlening vóór en na het verkoopstadium om de betrokken produkten beter te kunnen afstemmen op de eisen van de markt waarvoor zij bestemd zijn, zodat ze ook beter kunnen concurreren met produkten uit derde landen.

2. De maatregel is volgens de Italiaanse autoriteiten geen vorm van steun voor de bedrijfsvoering. Het is eerder een maatregel om een sector waarvan ook de Gemeenschap erkent dat hij rendabeler moet worden gemaakt, tot ontwikkeling te brengen.

(1) PB nr. L 118 van 20. 5. 1972, blz. 1.
(2) PB nr. L 180 van 1. 7. 1992, blz. 23.
(3) PB nr. C 246 van 21. 9. 1991, blz. 7.
(4) PB nr. L 85 van 30. 3. 1989, blz. 3.
(5) PB nr. L 85 van 30. 3. 1989, blz. 6.
(6) PB nr. L 88 van 3. 4. 1992, blz. 15.

Bij telexbericht van 14 augustus 1991 hebben de Italiaanse autoriteiten de Commissie ervan in kennis gesteld dat bovengenoemde steunmaatregel, die sinds 22 september 1990 ten uitvoer werd gelegd, was ingetrokken.

IV

1. De Italiaanse autoriteiten zijn de krachtens artikel 93, lid 3, van het Verdrag op hen rustende verplichting niet nagekomen, in de eerste plaats doordat zij deze maatregel niet hebben medegedeeld in het ontwerpstadium en in de tweede plaats omdat zij de maatregel sinds 22 september 1990 ten uitvoer hebben gelegd zonder dat de Commissie zich daarover had kunnen uitspreken.

Daardoor is een bijzonder ernstige situatie ontstaan, want de steunmaatregel is om de hierna volgende redenen fundamenteel in strijd met de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit en op grond van artikel 92 van het Verdrag onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

2. Ten aanzien van de door de Italiaanse autoriteiten aangevoerde argumenten dient vooral het volgende te worden opgemerkt:

Voor elke marktordening is kenmerkend dat zij voor een bepaalde sector nationale maatregelen op het gebied van marktordening en -ondersteuning uitsluit, en in de plaats daarvan communautaire maatregelen invoert.

Zelfs wanneer de situatie op de markt kritiek is, kunnen de Italiaanse autoriteiten geen andere maatregelen meer nemen dan die welke op grond van de voorschriften ter regulering van de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit zijn toegestaan.

Deze marktordening moet samen met de Verordeningen (EEG) nr. 789/89 en (EEG) nr. 790/89 worden beschouwd als een volledig en afgerond geheel, dat de Lid-Staten geen ruimte laat aanvullende maatregelen te nemen ten aanzien van de werking van de gemeenschappelijke marktordening.

Hieruit vloeit voort dat de betrokken maatregel — die, in tegenstelling tot de mening die de Italiaanse autoriteiten zijn toegedaan, in wezen een marktregulerende maatregel is, en geen structuurmaatregel — onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt, en niet in aanmerking kan komen voor een van de in artikel 92, lid 3, van het Verdrag bedoelde afwijkingen.

Op grond van de bovenstaande overwegingen kunnen de door de Italiaanse autoriteiten aangevoerde argumenten niet worden aanvaard.

V

In 1990 is in Italië naar schatting ongeveer 101 400 ton hazelnoten geproduceerd en in de Gemeenschap in totaal ongeveer 153 450 ton (1). In datzelfde jaar is in Italië 1 475 ton hazelnoten uit de overige Lid-Staten ingevoerd en 651 ton uit derde landen. Italië heeft 3 404 ton hazelnoten naar de overige Lid-Staten uitgevoerd en 1 529 ton naar derde landen.

De steun wordt verleend voor 20 000 ton, dit is een vijfde van de Italiaanse produktie. De maatregel kan dus inderdaad van grote invloed zijn op de afzet van dit produkt.

VI

1. De artikelen 92, 93 en 94 van het Verdrag zijn krachtens artikel 31 van Verordening (EEG) nr. 1035/72 van toepassing op de produktie van en de handel in hazelnoten.

2. De steun voor de particuliere opslag van hazelnoten is een vorm van steun voor de bedrijfsvoering ten behoeve van de telers, de telersverenigingen of groeperingen daarvan, en van de handelaren in deze sector. Met deze steun kunnen de begunstigden enerzijds hun opslagkosten drukken en anderzijds betere prijzen krijgen dan wanneer de Staat geen steun zou hebben verleend.

De steun kan dus leiden tot vervalsing van de concurrentie tussen de begunstigden en de in Italië en in de overige Lid-Staten in deze sector werkzame ondernemers die niet voor soortgelijke steun in aanmerking komen.

Door de lagere opslagkosten worden bovendien de algemene afzetkosten voor het betrokken produkt lager, waardoor de Italiaanse telersverenigingen en de groeperingen daarvan, en de handelaren die dat wensen, het goedkoper kunnen verkopen in Italië en in de overige Lid-Staten. De steun versterkt hun concurrentiepositie op de markten van de andere Lid-Staten, en is dan ook van invloed op het handelsverkeer tussen Lid-Staten.

De betrokken maatregelen voldoen derhalve aan de criteria van artikel 92, lid 1, van het Verdrag; daarin is het beginsel neergelegd dat steunmaatregelen die aan de in het artikel aangegeven criteria beantwoorden, onverenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt.

3. De in artikel 92, lid 2, bedoelde afwijkingen van deze onverenigbaarheid zijn duidelijk niet van toepassing op de betrokken steunmaatregelen. De in artikel 92, lid 3, vermelde afwijkingen geven de doeleinden aan die in het belang van de Gemeenschap, en niet alleen ten gunste van bepaalde sectoren van de nationale economie, moeten worden nagestreefd. Deze afwijkingen moeten strikt worden geïnterpreteerd wanneer steunregelingen met regionale of sectoriële strekking, of individuele gevallen van toepassing van algemene steunregelingen worden onderzocht.

De afwijkingen kunnen met name alleen worden toegestaan als de Commissie kan vaststellen dat de steunmaatregel noodzakelijk is om een van de in deze bepalingen bedoelde doelstellingen te bereiken. Deze afwijkingen laten gelden voor steunmaatregelen die niet aan dit criterium beantwoorden, zou erop neerkomen dat het handelsverkeer tussen de Lid-Staten mag worden verstoord en de concurrentie mag worden vervalst zonder dat zulks het communautaire belang ten goede komt, en dat daardoor de ondernemers van bepaalde Lid-Staten onrechtmatige voordelen worden verschaft.

(1) Gemiddelde jaarproduktie van hazelnoten over de jaren 1988 en 1989.

In het onderhavige geval kan niet worden vastgesteld dat de steunmaatregelen aan het criterium beantwoorden. De Italiaanse Regering heeft namelijk geenszins aangetoond, en de Commissie heeft ook geen aanwijzingen kunnen vinden, dat de betrokken steunmaatregelen aan de voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor een van de in artikel 92, lid 3, van het Verdrag bedoelde afwijkingen.

Het betreft geen steunmaatregelen om de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang als bedoeld in artikel 92, lid 3, onder b), te bevorderen aangezien de steunmaatregelen, wegens de gevolgen die zijn kunnen hebben voor het handelsverkeer, strijdig zijn met het gemeenschappelijk belang. Het gaat ook niet om maatregelen om een ernstige verstoring in de economie van een Lid-Staat op te heffen, als bedoeld in vorengenoemde bepaling.

Met betrekking tot de in artikel 92, lid 3, onder a) en c), bedoelde afwijkingen voor steunmaatregelen om de economische ontwikkeling van bepaalde gebieden te bevorderen of te vergemakkelijken, en ter bevordering van bepaalde activiteiten als bedoeld in vorengenoemd punt c), kan worden gesteld dat deze maatregel — juist omdat het een vorm van steun voor de bedrijfsvoering is — de situatie van de bedrijven en de ondernemingen waaraan de steun wordt verleend niet op duurzame wijze kan verbeteren, want zodra de steun niet meer wordt toegekend zal voor de betrokken bedrijven en ondernemingen opnieuw dezelfde structurele situatie ontstaan als vóór de inwerkingtreding van deze steunmaatregel van de Staat.

De steunmaatregel moet derhalve worden beschouwd als een maatregel die niet in aanmerking kan komen voor de in artikel 92, leden 2 en 3, van het Verdrag bedoelde afwijkingen.

4. Bovendien moet ervan worden uitgegaan dat de steunmaatregel geldt voor een produkt dat onder een gemeenschappelijke marktordening valt en dat er grenzen zijn gesteld aan de bevoegdheid van de Lid-Staten om autonoom in te grijpen in de werking van een dergelijke gemeenschappelijke marktordening, die een gemeenschappelijke steunregeling omvat en waarvoor dan ook alleen de Gemeenschap bevoegd is.

Met de betrokken steunmaatregel voor deze sector wordt afbreuk gedaan aan het beginsel dat de Lid-Staten niet langer bevoegd zijn om in het kader van een gemeenschappelijke ordening der markten door toekenning van dergelijke steun unilateraal beslissingen te nemen die van invloed zijn op de inkomens van de landbouwers. Zelfs indien voor het betrokken landbouwprodukt een afwijking in de zin van artikel 92, lid 3, van het Verdrag denkbaar zou zijn geweest, had ze niet kunnen worden toegestaan op grond van het feit dat de steunmaatregel in strijd is met de gemeenschappelijke marktordening.

5. Bovengenoemde steun moet worden beschouwd als onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt in de zin van artikel 92 van het Verdrag.

6. Deze beschikking laat onverlet de consequenties die de Commissie zo nodig aan een en ander zal verbinden wat betreft de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL),

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De steunmaatregel in het kader van het AIMA-programma, waarbij gedurende elf maanden (22 september 1990 — 14 augustus 1991) steun is toegekend voor de particuliere opslag van hazelnoten, is onwettig omdat hij in strijd is met artikel 93, lid 3, van het Verdrag, en is bovendien onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt in de zin van artikel 92 van het Verdrag.

Artikel 2

Italië deelt de Commissie binnen twee maanden, te rekenen vanaf de datum van kennisgeving van deze beschikking, mede welke maatregelen zijn genomen om aan deze beschikking gevolg te geven.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 10 februari 1993.

Voor de Commissie
René STEICHEN
Lid van de Commissie